

Rezijanska dolina je precej zakotna in zaprta ter ne more imeti živahnega prometa. Razen kakega letoviščarja ob vročini pasjih dni, kakega turista, ali kakega uradnega človeka drugih tujih gostov tjakaj ni. Cesta je navadno pusta. O tem sem se prepričal tudi iz lastne, čeprav jako omejene izkušnje. Ko sem se peljal po nji, od Rezijute do Ravnice nismo srečali nobenega voza in le kakega prav redkega pešca. Na povratku se nam je skoraj isto godilo; samo nekako na sredi pota nam je pridrčal naproti koleselj z iskrim konjem. Na koleslju sem takoj spoznal pontebanskega župnika, vrlega in zaslužnega Beneškega Slovenca. Nepričakovano srečanje nas je razveselilo. — Oh, zdravi!

SAMOSTAN USMILJENIH BRATOV V ŠT. VIDU NA KOROŠKEM

Kje pa ste bili? — Oh, živio! Kam pa greste? — Pozdravili smo se iskreno in si odgovorili na vzajemna vprašanja. On se je peljal tja, odkoder sem jaz odhajal. Obžalovala sva, da se nisva dobila pri skupnih prijateljih. Podala sva si roko, želela si zdravja, pa smo zopet zdrčali v nasprotni smeri...

Kmalu je pošta pri malem studenčku prekoračila rezijansko mejo in počutil sem naenkrat, kakor da se mi je nekaj utrgalo v srcu. Okolica je bila še vedno krasna in slikovita, a toplega, hrepenečega zanimanja ni bilo zanjo. Gledal nisem več z navdušenim zanosom, ali, če je bilo treba, z dobrohotnim potrpljenjem; ampak le s hladnostjo kritičnega očesa, ki odobruje in obsoja z nepristransko objektivnostjo. Nismo bili več med rojaki. Kaj hočete! Kri ni voda. Taki smo!...

Povzpeli smo se polagoma na zakrivljeno rebro. Poslednji pogled nazaj po dolini in — z Bogom Rezija! Bog te obvaruj širnemu Slavjanstvu!...

Zdrčali smo po drugi strani doli kakor v drug svet, in kmalu smo bili v Rezijuti. Tukaj sem se poslovil od sopotnikov, zapustil pošto in, ker je bilo še čakati do vlaka, sem stopil v čedno pivnico pri postaji na domače pivo; pravim domače, kajti prav ondi ga varé. Ni se mi zdelo slabo. Ugodno sedeč pred odprtim razgledom sem ogledoval divje, navpične in pečinate gore Železnega kanala. O svojem času sem stopil na postajo. Kmalu se je začulo iz ozke doline zamolklo bobnenje in drdranje. Prikazala se je v dalji ogromna črna kača ki se je

urno vila in vlekla ob pontebanski Beli. Takoj je prigromel vlak. Zginil je poslednji ostanek poezije in nastopila je vsakdanja praktična proza. Na dušo mi je palo nekaj temnega, kakor črna preproga; misli so se splašile in razpršile, lepi vtiski se poglobili in skrili v dušne koticke.

Sedel sem kakor povsem drugačen človek med tuje ljudi v kupeju. Kmalu smo odšli. Zopet

me je mimogrede prijazno pozdravila stara Možnica, zopet smo prehajali iz predora v predor, zopet srdita Bela, zopet pečine, samotne hiše in vse drugo, kakor sem že mnogokrat videl in ki me ni več veliko zanimalo.

Dan se je nagibal k večeru. Šli smo mimo raznih postaj ter prišli zopet na furlansko planjavo. Solnce je zahajalo, tako krasno zahajalo, kakor zna na Furlanskem, kedar se ob čistem nebu pogloblja, kakor v gorečo neskončnost, tam za gorostasna pleča Konjske gore (Monte Cavallo), ponosno se dvigajoče med alpaškimi (Alpago) predalpami na skrajnem zapadu.

Zopet se mi je pred slikovitim prizorom za trenotek zasanjalo, zopet so začele dvigati pestre glave iz raznih dušnih koticov prelepe in svetle